

[Finansministeren.]

om forhøjelse af en række afgifter, der tegner sig for ca. to tredjedele af det nuværende afgiftsprovener, nemlig skatterne på tobak, stærke drikke, benzin og motorkøretøjer. Vi er nok hermed nået omtrent til bristepunktet af, hvad disse afgifter i øjeblikket kan bære. Indførselstolden kan man af gode grunde se bort fra som kilde til yderligere indtægter. Bortset fra en række små punktskatter, hvoraf måske enkelte kan forhøjes, men uden at indbringe væsentlige merindtægter, er der så kun den almindelige omsætningsafgift tilbage.

Omsen hviler imidlertid på et relativt snævert grundlag. For det første er det en afgift af omsætningen i engrosledet. For det andet er væsentlige dele af denne omsætning ikke inddraget under afgiften. Skal der skaffes store ekstra indtægter ved en forhøjelse af omsen med det nuværende afgiftsgrundlag, vil det derfor indebære en betydelig forhøjelse af den nuværende afgiftssats på 9 pct. Det må imidlertid befrygtes, at en stærk forøgelse af afgiftssatsen vil få markbare følger for konkurrenceforholdene og vareomsætningsstrukturen.

Det er derfor påkrævet, at der sker en udvidelse af grundlaget for forbrugsbeskatningen. Mulighederne herfor er imidlertid ikke ubegrænsede. Særlig opmærksomhed har der været omkring den afgiftsform, der også har vakt interesse i andre lande, nemlig en værditilvækstafgift, hvorved afgiften opkræves i alle omsætningsled, men kun af den værdiforøgelse, der er skabt gennem forarbejdning og distribution m. v. Tolddepartementet er i færd med at klargøre problemerne omkring denne afgiftsform, og der er efter ønske fra erhvervsorganisationerne etableret kontakt med disse om de tekniske problemer heri.

Det foreliggende forslag til finanslov rejser således en række problemer, som må søges løst ad politisk vej inden udgangen af marts 1965. Disse problemer er nok statsfinansielle problemer, men de afspejler en videre samfundsøkonomisk problemstilling. Vi befinder os i en periode af kraftig teknisk og økonomisk udvikling, og det er et hovedmål her i landet som i alle landene omkring os at fastholde denne økonomiske fremgangslinje. Dette stiller store krav til det offentlige om at løse en række opgaver, og det

stiller krav om store investeringer i erhvervene og om et betydeligt boligbyggeri. Vil vi være med i denne udvikling og have del i den velstandsstigning, som produktions fortsatte vækst vil muliggøre, må vi imidlertid også betale de omkostninger, der følger med.

I denne forbindelse er det nødvendigt at have opmærksomheden henvendt på betalingsbalancen med udlandet, på situationen på obligationsmarkedet og på indkomst-udviklingen for den kommende tid.

Hvad betalingsbalancen angår, har vi jo erfaringer for, hvor let vor samlede økonomi kan komme ud af ligevægt. Så vidt det i øjeblikket kan skønnes, vil der i indeværende kalenderår blive et underskud på vare- og tjenestebalancen på 1.200-1.500 mill. kr.

I den økonomiske oversigt, som blev tilstillet medlemmerne af det høje ting den 20. oktober, var foretaget en foreløbig bedømmelse af valutaudsigten for 1965. Man antog her, at den stigning i produktionen, som der skulle være mulighed for ved fortsat fuld beskæftigelse, ville medføre en importforøgelse af størrelsesordenen 1 milliard kr., hvis der da ikke skete uventede ændringer — bl. a. med hensyn til importpriserne — og i øvrigt ikke gjorde sig særlige forhold gældende. To faktorer måtte imidlertid forventes at reducere denne importforøgelse noget: for det første havde der i den forløbne del af 1964 været en vis ekstraordinær forøgelse af lagerbeholdningerne, som næppe kunne ventes fortsat i samme udstrækning, for det andet ville den store 1964-høst formodes at medføre et mindsket behov for indførsel af korn og foderstoffer. Disse forhold skulle tilsammen betyde en importbesparelse på 300-500 mill. kr.

For eksportens vedkommende regnedes meget foreløbigt med nogenlunde uændrede indtægter af den animalske landbrugs-eksport, men til gengæld med betydelige muligheder for industrieksporten, som skulle kunne forøges med 1 milliard kr. eller eventuelt mere, såfremt den indre økonomiske udvikling ikke lagde hindringer i vejen for eksportfremgangen.

Disse forhold skulle tilsammen betyde en reduktion af underskuddet til omkring 1.000 mill. kr.

Hvorvidt underskuddet kan bringes læn-